

Ledentallen VVD, 1949-2007

	jaar	ledental	jaar	ledental
1 januari	1949	22.175	1984	89.120
1 januari	1950	21.771	1985	86.821
1 januari	1951	21.271	1986	84.617
31 december	1953	26.777	1987	76.282
31 december	1954	30.000	1988	68.735
31 december	1959	35.000	1989	64.554
	1963	30.000*)	1990	59.047
	1965	30.000*)	1991	55.654
eind	1966	35.000**)	1992	53.754
	1968	35.000***)	1993	53.390
	1970	38.000***)	1994	53.465
31 december	1972	41.536	1995	53.465
	1973	68.414	1996	52.355
	1974	78.759	1997	52.197
	1975	82.831	1998	51.585
	1976	87.571	1999	48.991
	1977	97.396	2000	48.092
	1978	100.510	2001	47.441
	1979	92.314	2002	45.998
	1980	85.881	2003	44.099
	1981	92.830	2004	41.861
	1982	102.888	2005	40.157
	1983	95.528	2006	40.849
			1 november 2007	39.705

N.B.: Vanaf 1972 tot 2006 zijn de ledentallen gegeven per 31 december. Afgezien van de hieronder vermelde bronnen zijn de ledentallen afkomstig uit de jaarverslagen van de VVD.

*) J. Niezing, *Inleiding tot de politieke sociologie*, Assen, 1966, p. 45.

***) H.J. Meier, *Politieke Zakdoek 1967*, Amsterdam, 1967, p. 18.

****) D. Houwaart, *Storm rond partij en parlement: de politieke jaren 1970-'71-'72*, Apeldoorn, 1973, p. 73.

Verkiezingsuitslagen VVD, 1948-2006

Jaar	Zeteltal	Percentage	Stemmen vvd
1948	8	7,9	391.923
1952	9	8,8	471.040
1956	13	8,8	502.530
1959	19	12,2	732.658
1963	16	10,3	643.839
1967	17	10,7	738.202
1971	16	10,3	653.370
1972	22	14,4	1.068.375
1977	28	17,9	1.492.689
1981	26	17,3	1.505.311
1982	36	23,1	1.899.346
1986	27	17,4	1.596.991
1989	22	14,6	1.295.402
1994	31	20,0	1.790.952
1998	38	24,7	2.124.971
2002	24	15,4	1.466.722
2003	28	17,9	1.728.707
2006	22	14,7	1.443.312

Bron: H. Daalder, K.L.L.M. Dittrich en J.G. Gosman, 'Verkiezingsuitslagen', in: H. Daalder e.a. red., *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland*, Alphen aan den Rijn, 2003, A1300, pp. 24-25; aangevuld met gegevens van de Kiesraad.

Voorzitters Eerste Kamerfractie, 1948-2008

---

mr. A.N. Molenaar	24 januari 1948	–	24 maart 1959
mr. H. van Riel	24 maart 1959	–	21 september 1976
H.V. van Someren-Downer	21 september 1976	–	12 november 1980
dr. G. Zoutendijk	25 november 1980	–	23 juni 1987
ir. D. Luteijn	23 juni 1987	–	13 juni 1995
mr. F. Korthals Altes	13 juni 1995	–	11 maart 1997
dr. L. Ginjaar	11 maart 1997	–	14 september 1999
mr. N.H. van den Broek-Laman Trip	14 september 1999	–	1 mei 2005
dr. U. Rosenthal	1 mei 2005	–	

Bron: G. Visscher, 'De Staten-Generaal', in: H. Daalder e.a. red., *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland*, Alphen aan den Rijn, 2003, A0600, p. 42; aangevuld met gegevens van het Parlementair Documentatiecentrum.

Voorzitters Tweede Kamerfractie, 1948-2008

---

mr. P.J. Oud	27 juli 1948 –	6 juni 1963
R. Zeegering Hadders (waarnemend)	6 juni 1963 –	2 juli 1963
mr. E.H. Toxopeus	2 juli 1963 –	1 september 1963
mr. W.J. Geertsema	1 september 1963 –	11 maart 1966
mr. E.H. Toxopeus	12 maart 1966 –	30 september 1969
mr. W.J. Geertsema	1 oktober 1969 –	5 juli 1971
H. Wiegel	20 juli 1971 –	18 december 1977
mr. J.G. Rietkerk	19 december 1977 –	9 juni 1981
H. Wiegel	10 juni 1981 –	19 april 1982
drs. E.H.T.M. Nijpels	20 april 1982 –	9 juli 1986
dr.ir. J.J.C. Voorhoeve	9 juli 1986 –	30 april 1990
mr.drs. F. Bolkestein	1 mei 1990 –	30 juli 1998
H.F. Dijkstal	30 juli 1998 –	16 mei 2002
drs. G. Zalm	23 mei 2002 –	27 mei 2003
J.J. van Aartsen	27 mei 2003 –	8 maart 2006
W.I.I. van Beek	8 maart 2006 –	29 juni 2006
drs. M. Rutte	29 juni 2006 –	

Bron: G. Visscher, 'De Staten-Generaal', in: H. Daalder e.a. red., *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland*, Alphen aan den Rijn, 2003, A0600, p. 23; aangevuld met gegevens van het Parlementair Documentatiecentrum.

Partijvoorzitters, 1948-2008

---

mr. D.U. Stikker	24 januari 1948	–	augustus 1948
mr. P.J. Oud (wnd.)	augustus 1948	–	9 april 1949
mr. P.J. Oud	9 april 1949	–	9 november 1963
ir. K. van der Pols	9 november 1963	–	29 maart 1969
H.V. van Someren-Downer	29 maart 1969	–	15 maart 1975
mr. F. Korthals Altes	15 maart 1975	–	22 mei 1981
J. Kamminga	22 mei 1981	–	29 november 1986
dr. L. Ginjaar	2 november 1986	–	4 oktober 1991
mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut	4 oktober 1991	–	27 mei 1994
drs. W.K. Hoekzema	27 mei 1994	–	28 mei 1999
drs. H.B. Eenhoorn	28 mei 1999	–	28 november 2003
mr. J.H.C. van Zanen	28 november 2003	–	

Bron: Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen